

Seat No. : _____

FA-81
March-2007
Defence Studies (First Subsidiary)
(Defence Geography)
Paper-I
(New Course)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

- સૂચના :** (૧) બધા પ્રશ્નોના ગુણ સરખા છે.
(૨) જરૂર જણાય ત્યાં સ્વચ્છ આકૃતિ દોરો.
(૩) પરીક્ષાર્થીઓ કોતરેલ નકશાકૃતિનો ઉપયોગ કરી શકશે.

૧. સૈન્ય ભૂગોળ એટલે શું ? તેનો અર્થ અને વ્યાખ્યા આપી, સૈન્ય ભૂગોળનું કાર્યક્ષેત્ર સ્પષ્ટ કરો.

અથવા

સૈન્ય ભૂગોળ એટલે શું ? તેનો અર્થ અને વ્યાખ્યા આપી, સૈન્ય ભૂગોળના અભ્યાસનું મહત્ત્વ દર્શાવો.

૨. વિષુવવૃત્તિય જંગલોનાં પ્રદેશનું સ્થાન, પ્રદેશો, આબોહવા, વનસ્પતિ, પ્રાણીજીવન, ખનીજો માનવ જીવન તથા આર્થિક શક્યતાઓ અને ભાવિ-વિકાસ વિશે માહિતી આપો.

અથવા

(અ) મૌસમી પ્રદેશ અને ગરમ રણપ્રદેશની માહિતી આપો.

(બ) કુદરતી પ્રદેશો એટલે શું ? વ્યાખ્યા આપી સમજાવો.

૩. ભારતનું સ્થાન, સીમા, સરહદો અને દરિયાઈ વિસ્તાર વિષે માહિતી આપો.

અથવા

ટૂંકનોંધ લખો. (ગમે તે બે)

(૧) ગુજરાતનું સ્થાન, સીમા, સરહદ, દરિયાઈ વિસ્તાર

(૨) સરદાર સરોવર-કલ્પસર યોજના

(૩) કંડલા બંદર

(૪) ગુજરાતની શક્તિના સાધનો

૪. ફાંસની ક્રાંતિ અથવા ઔદ્યોગિક ક્રાંતિના કારણો અને અસરો વર્ણવો.

અથવા

વ્યૂહરચના એટલે શું ? અર્થ અને વ્યાખ્યાઓ આપી વ્યૂહરચનાનું કાર્ય કે મહત્ત્વ જણાવો.

પ. કૂટનીતિ એટલે શું ? અર્થ અને વ્યાખ્યાઓ આપો તથા દુશ્મન સૈન્યનો ઉદ્દેશ્ય અને શક્તિ જાણવા માટે કઈ-કઈ યુક્તિ, પ્રયુક્તિઓનો ઉપયોગ કરવામાં આવે છે.

અથવા

ટૂંકનોંધ લખો. (ગમે તે બે)

- (૧) યુદ્ધ ચક્ર
  - (૨) યુદ્ધ સિદ્ધાંત
  - (૩) વ્યુહરચના અને મહાન વ્યુહરચના વચ્ચેનો ભેદ
  - (૪) સૈન્ય ભૂગોળ અને અન્ય વિષયો સાથેના સંબંધ જણાવો
-

Seat No. : _____

FA-81
March-2007
Defence Studies (First Subsidiary)
(Defence Geography)
Paper-I
(New Course)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

- Instructions :** (1) All questions carry equal marks.
(2) Draw neat diagram where necessary.
(3) Candidates are allowed to utilize map stencils boundary only.

1. What is meant by Military Geography ? Give its meaning and definition. Mention the scope of Military Geography.

OR

What is meant by Military Geography ? Give its meaning and definition. Mention its importance of study.

2. Give the information about Tropical Forest Regions, Location, Climate, Vegetation, Animal life, Mineral and Human life and future economical development.

OR

(A) Give the information of Monsoon Region and Hot Desert Region.

(B) What is meant by Natural Region ? Explain with definition.

3. Give the information of India and its location, borders, boundaries and ocean area.

OR

Write short notes. (any two)

(1) The location, border, boundary and Ocean area of Gujarat.

(2) Sardar Sarovar – Kalpsar project.

(3) Kandla port.

(4) Power Resources of Gujarat.

4. Describe the causes and impact of 'French Revolution' or Industrial Revolution.

OR

What is meant by strategy ? Give the meaning and definition. Explain work and importance of strategy.

5. What is meant by 'Tactics' ? Explain the meaning and definition and mention the Tactics of the enemy troops in the light of their power and motives.

OR

Write short notes : (any **two**)

- (1) War Cycle
  - (2) Principles of war
  - (3) Give difference of strategy and grand strategy.
  - (4) Military Geography and Relation with its other subjects.
-